

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

29. juuli 2019*

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi –
Ulatuslikule investeerimisprojektile antav abi – Abi, mis on siseturuga osaliselt kokkusobimatu – ELTL
artikli 107 lõige 3 – Abi vajalikkus – ELTL artikli 108 lõige 3 – Määrus (EÜ) nr 800/2008 – Abi, mis
ületab eraldi teatamise künnise – Teatis – Grupierandi ulatus – Vastuapellatsioonkaebus –
Euroopa Liidu Üldkohtu menetlusse astumise lubamine – Vastuvõetavus

Kohtuasjas C-654/17 P,

mille ese on 22. novembril 2017 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel esitatud
apellatsioonkaebus,

Bayerische Motoren Werke AG, asukoht München (Saksamaa), esindajad: *Rechtsanwalt*
M. Rosenthal, *Rechtsanwalt* G. Drauz ja *Rechtsanwalt* M. Schütte,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Erlbacher, A. Bouchagiar ja T. Maxian Rusche,

kostja esimeses kohtuastmes,

Freistaat Sachsen, esindaja: *Rechtsanwalt* T. Lübbig,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan (ettekandja), kohtunikud C. Lycourgos, E. Juhász, M. Ilešič
ja I. Jarukaitis,

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: osakonna juhataja D. Dittert,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 23. jaanuari 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 3. aprilli 2019. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

- 1 Bayerische Motoren Werke AG (edaspidi „BMW“) palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 12. septembri 2017. aasta kohtuotsus Bayerische Motoren Werke vs. komisjon (T-671/14, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2017:599), millega viimane jättis rahuldamata tema hagi komisjoni 9. juuli 2014. aasta otsuse (EL) 2016/632 riigiabi SA.32009 (2011/C) (ex 2010/N) kohta, mida Saksamaa soovib anda ettevõtjale BMW ulatusliku investeerimisprojekti jaoks Leipzigis (ELT 2016, L 113, lk 1) (edaspidi „vaidlusalune otsus“), osalise tühistamise nõudes.
- 2 Komisjon on esitanud vastuapellatsioonkaebuse, milles ta palub tühistada Üldkohtu viienda koja presidendi 11. mai 2015. aasta kohtumääruse Bayerische Motoren Werke vs. komisjon (T-671/14, ei avaldata, edaspidi „11. mai 2015. aasta kohtumäärus“, EU:T:2015:322), millega Üldkohtu president rahuldab Freichstaat Sachseni menetlusse astumise avalduse, samuti otsuse menetlusse astumise lubatavuse ja Freichstaat Sachseni argumentide arvesse võtmise kohta, mis esitati lisaks nendele, mille hageja oli esitanud vaidlustatud kohtuotsuses.

Õiguslik raamistik

Määrus (EÜ) nr 659/1999

- 3 Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339) (muudetud nõukogu 22. juuli 2013. aasta määrusega (EL) nr 734/2013 (ELT 2013, L 204, lk 15)) (edaspidi „määrus nr 659/1999“), artikkel 1 sätestab:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

b) olemasolev abi:

[...]

ii) heakskiidetud abi, see tähendab [Euroopa Liidu] komisjoni või nõukogu poolt heakskiidetud abikavad või individuaalne abi;

[...]

c) uus abi – kogu abi, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas olemasoleva abi muudatused.

[...].“

- 4 Nimetatud määruse artikkel 2 „Uuest abist teatamine“ sätestab lõikes 1:

„Kui vastavalt [ELTL artiklile 109] või muudele asjakohastele sätetele koostatud määrustes ei ole sätestatud teisiti, teatab kõnealune liikmesriik kõikidest uue abi andmise plaanidest komisjonile piisavalt aegsasti [...].“

- 5 Selle määruse artikkel 7 „Komisjoni otsused ametliku uurimismenetluse lõpetamiseks“ sätestab:

„[...]

2. Kui komisjon leiab, vajaduse korral pärast kõnealuse liikmesriigi tehtud muudatusi, et meede, millest teatati, ei kujuta endast abi, siis võtab ta selle kohta vastu otsuse.

3. Kui komisjon leiab, vajaduse korral pärast kõnealuse liikmesriigi tehtud muudatusi, et teatatud meetme [sise]turuga kokkusobivuse kohta ilmnenu kahtlused on kõrvaldatud, otsustab ta, et nimetatud meede sobib [sise]turuga kokku (edaspidi „positiivne otsus“). Otsuses tuleb täpsustada, millist asutamislepingu erandit on kohaldatud.

[...].“

- 6 Määruse nr 659/1999 artikkel 10 „Kontrollimine, taotlus teabe saamiseks ja teabe esitamise korraldus“ sätestab lõikes 1:

„Ilma et see piiraks artikli 20 kohaldamist, võib komisjon omal algatusel kontrollida mis tahes allikast väidetava ebaseadusliku abi kohta saadud teavet.

Komisjon kontrollib põhjendamatu viivitusega kõiki kaebusi, mis huvitatud pooled on artikli 20 lõike 2 kohaselt esitanud, ning tagab, et asjaomasele liikmesriigile teatatakse täielikult ja korrapäraselt läbivaatamisel tehtud edusammud ja selle tulemused.“

Määrus (EÜ) nr 800/2008

- 7 Komisjoni 6. augusti 2008. aasta määrus (EÜ) nr 800/2008 [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse [sise]turuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT 2008, L 214, lk 3), millele järgnes komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT 2014, L 187, lk 1), põhjendused 2–4 ja 7 on sõnastatud järgmiselt:

„(2) Komisjon on kohaldanud [ELTL] artikleid [107 ja 108] paljudes otsustes ja saanud [...] piisavaid kogemusi, et määratleda [väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele] [...] antava abi üldised [sise]turuga kokkusobivuse kriteeriumid.

(3) Komisjon on saanud piisavaid kogemusi [ELTL] artiklite [107 ja 108] kohaldamisel ka koolitusabi, tööhõivealase abi ja keskkonnakaitsele, uurimis- ja arendustegevusele ning innovatsioonile antava abi ja regionaalabi valdkonnas nii [väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete] kui ka suurettevõtete puhul [...].

(4) Neid kogemusi silmas pidades on mõnesid määrustes [...] kehtestatud tingimusi vaja kohandada. Lihtsustamise eesmärgil ja selleks, et tagada komisjoni tõhusam järelevalve abi üle, tuleks need asendada ühe määrusega. Lihtsustamine peaks muu hulgas toimuma tänu sellele, et mõisted ühtlustatakse ja käesoleva määruse I peatükiga nähakse ette ühised horisontaalsätted. [...]

[...]

(7) [ELTL] artikli [107] lõikes 1 määratletud riigiabi suhtes, mis ei kuulu käesoleva määruse reguleerimisalasse, tuleks jätkata [ELTL] artikli [108] lõikes 3 sätestatud teatamiskohustuse kohaldamist. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide võimalust teatada abist, mille eesmärgid on kooskõlas käesolevas määruses käsitletud eesmärkidega. Komisjon hindab kõnealust abi eelkõige käesolevas määruses sätestatud tingimuste alusel ja kooskõlas kriteeriumitega, mis on sätestatud komisjoni vastuvõetud spetsiifiliste suuniste või raamistikega, kui kõnealused spetsiifilised dokumendid on asjaomase abimeetme suhtes kohaldatavad.“

- 8 Määruse nr 800/2008 artikkel 3 „Teatamiskohustusest vabastamise tingimused“, mis on esitatud kõnealuse määruse I peatükis „Üldsätted“, sätestab:

„1. Abikavad, mis vastavad kõigile käesoleva määruse I peatükis sätestatud tingimustele ning käesoleva määruse II peatüki asjaomastele sätetele, sobivad [ELTL] artikli [107] lõike 3 tähenduses [sise]turuga kokku ja vabastatakse [ELTL] artikli [108] lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, tingimusel et iga kõnealuse kava alusel antud üksikabi vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud tingimustele ning et kavas on selgesõnaliselt viidatud käesolevale määrusele, esitades selle pealkirja ja viite *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kohta.

2. Lõikes 1 osutatud kava alusel antud üksikabi sobib [ELTL] artikli [107] lõike 3 tähenduses [sise]turuga kokku ja vabastatakse [ELTL] artikli [108] lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, tingimusel et see vastab kõigile käesoleva määruse I peatükis sätestatud tingimustele ja käesoleva määruse II peatüki asjaomastele sätetele ning et üksikabi meetmes on selgesõnaliselt viidatud käesoleva määruse asjakohastele sätetele, esitades need sätted, käesoleva määruse pealkirja ja selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise viitandmed.

3. Erakorraline abi, mis vastab kõigile käesoleva määruse I peatükis sätestatud tingimustele ning käesoleva määruse II peatüki asjaomastele sätetele, sobib [ELTL] artikli [107] lõike 3 tähenduses [sise]turuga kokku ja vabastatakse [ELTL] artikli [108] lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, tingimusel et abi puhul on selgesõnaliselt viidatud käesoleva määruse asjakohastele sätetele, esitades need sätted, käesoleva määruse pealkirja ja selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise viitandmed.“

- 9 Sama peatüki artikkel 6 „Eraldi teatamise künnised“ sätestab lõikes 2:

„Suurtele investeerimisprojektidele antavast investeringuteks ettenähtud regionaalabist teatatakse komisjonile, kui kõikidest allikatest saadava abi kogusumma ületab 75% maksimaalsest abisummast, mida 100 miljoni euro suuruste abikõlblike kuludega investering võib saada, kui kohaldatakse heakskiidetud regionaalabi kaardis suurettevõtete jaoks ettenähtud abi andmise ajal kehtivat standardset abikünnist.“

- 10 Selle määruse artikkel 8 „Ergutav mõju“ näeb ette:

„1. Käesoleva määrusega vabastatakse ainult abi, millel on ergutav mõju.

[...]

3. Käesoleva määruse alusel suurettevõtetele antaval abil loetakse olevat ergutav mõju, kui lisaks lõikes 2 sätestatud tingimuse täitmisele on liikmesriik enne asjaomase üksikabi andmist kontrollinud, et abisaaja koostatud dokumentatsioon kinnitab ühe või mitme järgmise kriteeriumi täitmist:

[...]

e) artiklis 13 nimetatud investeringuteks ettenähtud regionaalabi puhul: abi puudumisel ei oleks projekti asjaomasel abistatavas piirkonnas sellisel kujul teostatud.

4. Lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimusi ei kohaldata maksumeetmete suhtes, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) maksumeetmega antakse seaduslik õigus saada abi kooskõlas objektiivsete kriteeriumitega ja ilma, et liikmesriik saaks täiendavalt oma kaalutusõigust kasutada, ja

[...]“

- 11 Määruse nr 800/2008 II peatüki „Erinevate abiliikide suhtes kohaldatavad erisätted“ artikkel 13 „Investeeringuteks ettenähtud ja tööhõivealane regionaalabi“ sätestab lõikes 1:

„Investeeringuteks ettenähtud ja tööhõivealase regionaalabi kavad on [ELTL] artikli [107] lõike 3 tähenduses [sise]turuga kokkusobivad ja vabastatakse [ELTL] artikli [108] lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui täidetud on käesolevas artiklis sätestatud tingimused.

[...]“

2009. aasta teatis

- 12 Komisjoni teatis ulatuslikele investeerimisprojektidele antava regionaalabi süvahindamise kriteeriumide kohta (ELT 2009, C 223, lk 3; edaspidi „2009. aasta teatis“) sätestab eelkõige:

„21. Käesoleva teatisega hõlmatud ulatuslikele investeerimisprojektidele antava regionaalabi korral kontrollib komisjon üksikasjalikult, „et abi oleks vajalik investeeringule ergutava mõju avaldamiseks“. Kõnealuse üksikasjaliku hindamise eesmärk on kindlaks määrata, kas abi aitab tegelikult kaasa abisaaja käitumise muutumisele nii, et ta teeb kõnealusesse abistatavas piirkonda (täiendavaid) investeeringuid. On mitmeid mõjuvaid põhjuseid, miks ettevõtja oma tegevuse teatavas piirkonda kolib, ka juhul, kui sellega ei kaasne abi andmist.

22. Kui ühtekuuluvuspoliitikast tulenevat võrdsete võimaluste eesmärki arvesse võttes aitab abi kaasa kõnealuse eesmärgi saavutamisele, on abi ergutavat mõju võimalik tõestada kahe erineva stsenaariumi korral:

[...]

2) abi stimuleerib tegema kavandatava investeeringu just kõnealusesse piirkonda, sest sellega hüvitatakse abistatavas piirkonnas paiknemisega seotud netopuudujäägid ja -kulud.

[...]

25. Teise stsenaariumi puhul võib liikmesriik tõendada abi stimuleeriva toime olemasolu, esitades ettevõtja dokumente, millest nähtub, et asukoha abistatavas piirkonnas paiknemisel tekkivaid kulusid ja tulusid on võrreldud kulude ja tuludega, mis tekiksid asukoha paiknemisel mõnes teises piirkonnas. Komisjon peab nimetatud võrdlusstsenaariume realistlikeks pidama.

[...]

33. Teises stsenaariumis, st asukohaga seotud stiimuli puhul, peetakse abi üldiselt proportsionaalseks, kui see võrdub abi saava ettevõtja poolt abistatavas piirkonnas tehtava investeeringu puhaskulude ja mõnes muus piirkonnas tehtava investeeringu puhaskulude vahega. [...]

[...]

52. Olles kindlaks teinud, et abi on vajalik investeeringute tegemise stimuleerimiseks kõnealuses piirkonnas, kaalub komisjon ulatuslikele investeerimisprojektidele antava regionaalabi positiivseid ja negatiivseid mõjusid. [...]

[...]

56. Komisjon võib otsustada abi heaks kiita, keelata või seada selle heakskiitmisele tingimusi. [...]“

- 13 2009. aasta teatise punkti 56 joonealuses märkuses märgitakse, et „[k]ui abi antakse olemasoleva regionaalabi kava alusel, tuleb siiski arvestada, et liikmesriik jätab endale võimaluse anda sellist abi kuni tasemeni, mis vastab maksimaalselt lubatavale summale, mida 100 miljoni euro suuruste abikõlblike kuludega investeering võib kohaldatavate eeskirjade alusel saada“.

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

- 14 Vaidluse taust on kokku võetud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–5 järgmiselt:

„1. Hageja [...] on Bayerische Motoren Werke [...] kontserni emaettevõtja, kelle põhitegevus on BMW, MINI ja Rolls-Royce'i mootorsõidukite ja mootorrataste tootmine.

2 Vastavalt määruse [nr 800/2008] artikli 6 lõikele 2 teatas Saksamaa Liitvabariik 30. novembril 2010 komisjonile 49 miljoni euro suurusest abist, mida ta kavatses 7. detsembri 2008. aasta muudetud investeeringutoetuste seaduse (Investitionszulagengesetz 2010, *BGBL.* 2008 I, lk 2350, edaspidi „IZG“) alusel ja kooskõlas regionaalabi suunistega aastateks 2007–2013 (ELT 2006, C 54, lk 13 [...]) anda Leipzigsisse (Saksamaa) tootmisüksuse ehitamiseks, et toota BMW elektriautot i3 ja laetava hübriidajamiga elektriautot i8. Teatistes oli investeerimiskuludeks märgitud 392 miljonit eurot [...] ning abi osakaaluks 12,5%. Teatistes märgiti investeerimiskulude summaks 392 miljonit eurot [...] ja abi osatähtsuseks 12,5%. Abi tegelik väljamaksmine sõltus sellest, kas Euroopa Komisjon kiidab abi heaks.

3 Komisjon otsustas pärast täiendava teabe saamist algatada 13. juulil 2011 ELTL artikli 108 lõike 2 alusel ametliku uurimismenetluse ning Saksamaa Liitvabariik esitas talle sellega seoses märkusi. 13. detsembril 2011 avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* otsus „Riigiabi – Saksamaa – Riigiabi SA.32009 (11/C) (ex 10/N) – LIP – Abi ettevõtjale BMW Leipzig – Kutse märkuste esitamiseks EL toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohaselt“ (ELT 2011, C 363, lk 20). [...]

[...]

5 Komisjon võttis 9. juulil 2014 vastu [vaidlusaluse] otsuse, mille artikkel 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Riigiabi 45 257 273 eurot, mida Saksamaa [Liitvabariik] soovib anda [hagejale] investeeringu tegemiseks Leipzigsisse, on siseturuga kokkusobiv ainult juhul, kui see piirdub 17 miljoni euroga (2009. aasta hindades); seda ületav summa (28 257 273 eurot) ei ole siseturuga kokkusobiv.

Abi võib seetõttu anda ainult kuni 17 miljoni euro ulatuses.“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 15 Hageja esitas 19. septembril 2014 Üldkohtu kantseleisse hagiavalduse vaidlusaluse otsuse tühistamiseks.
- 16 Freistaat Sachsen esitas 16. jaanuaril 2015 hageja toetuseks menetluse astumise avalduse.
- 17 Üldkohtu viienda koja president rahuldab menetluse astumise avalduse 11. mai 2015. aasta määrusega.
- 18 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Üldkohus hagi tervikuna rahuldamata.

Poolte nõuded

- 19 Apellant palub apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - tühistada vaidlusalune otsus osas, milles see tunnistas siseturuga kokkusobimatuks abisumma 28 257 273 eurot, mis vastab abi sellele osale, mis ületab 17 miljonit eurot, või teise võimalusena saata kohtuasi tagasi Üldkohtule, kui Euroopa Kohus leiab, et menetlusstaadium ei võimalda tal otsust teha;
 - teise võimalusena tühistada vaidlusalune otsus osas, milles see keelab ja tunnistas siseturuga kokkusobimatuks kõnealuse investeerimisprojekti raames antud mis tahes abi, mis on määruse nr 800/2008 artikli 6 lõike 2 alusel teatamiskohustusest vabastatud, kui see ületab 17 miljoni eurot, ja
 - mõista nii Üldkohtu menetluse kui ka apellatsioonimenetluse kohtukulud välja komisjonilt.
- 20 Komisjon palub jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja apellandilt.
- 21 Freistaat Sachsen esitab tühistamise eesmärgil samad nõuded mis apellant ja palub Euroopa Kohtul mõista kohtukulud esimeses kohtuastmes ja apellatsioonimenetluses välja komisjonilt.
- 22 Komisjon palub oma vastuapellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:
- tühistada 11. mai 2015. aasta kohtumäärus;
 - tühistada otsus menetluse astumise lubatavuse ja menetluse astuja argumentide arvesse võtmise kohta, mis esitati lisaks nendele, mille hageja oli esitanud vaidlustatud kohtuotsuses;
 - teha esimese kohtuastmena otsus menetluse astumise avalduse kohta ja jätta see põhjendamatuks tõttu läbi vaatamata;
 - mõista kohtukulud välja apellandilt.
- 23 Apellant ja Freistaat Sachsen paluvad jätta vastuapellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Vastuapellatsioonkaebus

- 24 Komisjon heidab vastuapellatsioonkaebuses Üldkohtule ette, et viimane on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõigu tähenduses rikkunud menetlusnormi, mis kahjustab tema huve, kuna lubas Freistaat Sachsenil astuda vastavalt nimetatud põhikirja artikli 40 teisele lõigule menetluse hageja nõuete toetuseks. Oma kaebuse põhjendamiseks esitab ta kolm väidet, mis puudutavad sisuliselt selle sätte rikkumist ja asjaolude väära hindamist.
- 25 Apellant ja Freistaat Sachsen on arvamusel, et vastuapellatsioonkaebus on vastuvõetamatu. Igal juhul on see aga nende sõnul põhjendamatu.
- 26 Tuleb märkida, et ELTL artikli 256 lõike 1 teise lõigu alusel võib Üldkohtu otsuseid edasi kaevata Euroopa Kohtusse üksnes „[Euroopa Liidu Kohtu] põhikirjas sätestatud tingimustel ja piirides“.

- 27 Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohtusse edasi kaevata üldkohtu lõplikud otsused ja nimetatud kohtu otsused, millega sisulised küsimused lahendatakse ainult osaliselt või millega lahendatakse pädevuse puudumist või avalduse vastuvõetamatust käsitlevaid menetlusküsimusi, kahe kuu jooksul alates edasi kaevatud otsuse kuulutamisest.
- 28 Lisaks on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 57 esimeses lõigus sätestatud, et iga isik, kelle menetluse astumise avalduse, mis on esitatud põhikirja artikli 40 teise lõigu alusel, üldkohus läbi vaatamata jätab, võib edasi kaevata Euroopa Kohtusse kahe nädala jooksul alates avalduse läbivaatamata jätmise otsuse kuulutamisest.
- 29 Tuleb tõdeda, et otsus, millega Üldkohus tunnistab põhikirja artikli 40 teise lõigu kohaselt esitatud menetluse astumise avalduse vastuvõetavaks, ei kuulu kummagi nimetatud sätte kohaldamisalasse.
- 30 Ühelt poolt ei lahenda selline otsus vaidlust sisuliselt ega lahenda pädevuse puudumist või avalduse vastuvõetamatust käsitlevaid menetlusküsimusi Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 esimese lõigu tähenduses, mida komisjon oma vastuapellatsioonkaebuses ka ei vaidlusta.
- 31 Teisest küljest ei vasta otsus, millega Üldkohus tunnistab menetluse astumise avalduse vastuvõetavaks, sellele, mis on sätestatud põhikirja artikli 57 esimeses lõigus, mille kohaselt hoopis vastupidi, menetluse astuja võib apellatsioonkaebuse esitada üksnes menetluse astumise avalduse läbivaatamata jätmise peale.
- 32 Nendest sätetest tuleneb, et Euroopa Liidu Kohtu põhikiri ei anna esimese astme menetluse poolele õigust esitada Euroopa Kohtule apellatsioonkaebust otsuse peale, millega Üldkohus rahuldab menetluse astumise avalduse.
- 33 Sellest järeldub, et Üldkohtu 11. mai 2015. aasta määruse peale, millega Üldkohus rahuldab Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu alusel Freistaat Sachseni esitatud menetluse astumise avalduse, ei saa põhiapellatsioonkaebust esitada, millega nõustub ka komisjon.
- 34 Komisjon väidab siiski, et menetluse astuja lubamise kohta tehtud Üldkohtu otsuse peale võib Euroopa Kohtu kodukorra artikli 178 lõigete 1 ja 2 alusel esitada vastuapellatsioonkaebuse, mis on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse vastu, millega lõpetati esimese astme menetlus, kuna menetluse astumise lubamine kujutab endast Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõigu tähenduses menetlusnormi rikkumist, mis kahjustab komisjoni huve.
- 35 Nende väidetega ei saa nõustuda.
- 36 Esiteks on Euroopa Kohtu kodukorra artikli 178 lõike 1 kohaselt nõutav, et vastuapellatsioonkaebuse nõuetega taotletaks „Üldkohtu lahendi“ täielikku või osalist tühistamist.
- 37 Kuigi see säte, erinevalt nimetatud kodukorra artikli 169 lõikest 1, tõesti ei täpsusta, et apellatsioonkaebusega taotletav tühistamine peab olema seotud Üldkohtu lahendiga „nagu see on esitatud selle lahendi resolutsioonis“, on selge – nagu on märgitud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 31 –, et igal juhul ei kujuta otsus, millega Üldkohus tunnistab menetluse astumise avalduse vastuvõetavaks, endast otsust, mille peale saab esitada apellatsioonkaebuse Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 esimese lõigu ja artikli 57 esimese lõigu tähenduses.
- 38 Teiseks näeb Euroopa Kohtu kodukorra artikli 178 lõige 2 ette, et vastuapellatsioonkaebuses võib nõuda ka „Üldkohtule esitatud hagi vastuvõetavuse“ osas sõnaselgelt või vaikimisi tehtud otsuse tühistamist.

- 39 Ent Üldkohtu otsus, millega viimane tunnistab menetluse astumise avalduse vastuvõetavaks, ei mõjuta põhihagi vastuvõetavust, kuna menetluse astumine on põhihagi suhtes aktsessoorne (vt selle kohta 10. novembri 2016. aasta kohtuotsus *DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon*, C-449/14 P, EU:C:2016:848, punkt 121, ning 19. juuli 2017. aasta kohtumäärus *Lysoform Dr. Hans Rosemann ja Ecolab Deutschland vs. ECHA*, C-663/16 P, ei avaldata, EU:C:2017:568, punkt 47).
- 40 Sellest tuleneb, et liidu õigus ei sisalda ühtegi sätet, mis võiks endast kujutada õiguslikku alust, mis annab poolele õiguse esitada Euroopa Kohtule apellatsioonkaebus otsuse peale, millega Üldkohus on tunnistanud menetluse astumise avalduse vastuvõetavaks.
- 41 Ükski komisjoni esitatud väidetest ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 42 Esiteks, mis puudutab komisjoni väidet, et menetluse astumise avalduse vastuvõetavaks tunnistamine Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teist lõiku rikkudes kujutab endast „menetlusnormi rikkumist“ selle põhikirja artikli 58 esimese lõigu tähenduses, siis piisab kui märkida, et viimati nimetatud sätte ainus eesmärk on reastada õigusküsimused, millele saab apellatsioonkaebuse põhjendamiseks tugineda, ja mitte määrata kindlaks nende otsuste kategooria, mille peale saab niisuguse apellatsioonkaebuse esitada ja mis on määratletud põhikirja artikli 56 esimeses lõigus ja artikli 57 esimeses lõigus. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimene lõik ei saa seetõttu nende otsuste kategooriat laiendada kaugemale, kui on ette nähtud viimati nimetatud sätetes.
- 43 Teiseks, komisjoni väide on alusetu selles osas, milles ta leiab, et 29. novembri 2007. aasta kohtuotsusest *Stadtwerke Schwäbisch Hall jt vs. komisjon* (C-176/06 P, ei avaldata, EU:C:2007:730) tuleneb praktika, et Euroopa Kohus on kohustatud omal algatusel hindama Üldkohtule esitatud menetluse astumise avalduse vastuvõetavust, kui menetluse astuja esitab vastuapellatsioonkaebuse või, nagu käesolevas kohtuasjas, vastuse põhiapellatsioonkaebusele.
- 44 Kuid nagu Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 18 märkis, on Euroopa Kohus, kui talle on esitatud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel apellatsioonkaebus, kohustatud tegema vajaduse korral omal algatusel otsuse tühistamishagi vastuvõetavuse kohta ja seega avalikul huvil põhineva väite kohta, et eiratud on ELTL artikli 263 neljandas lõigus sätestatud tingimust, mille kohaselt võib hageja taotleda niisuguse otsuse tühistamist, mis ei ole talle adresseeritud, ainult siis, kui see teda otseselt ja isiklikult puudutab.
- 45 Seega sõltub hageja poolt Üldkohtule otsuse tühistamiseks esitatud hagi vastuvõetavus sellest, kas tal on menetluse algatamise huvi viimati nimetatud sätte tähenduses. Seevastu Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu alusel esitatud menetluse astumise avalduse vastuvõetavaks tunnistamine, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 39, ei mõjuta niisuguse hagi vastuvõetavust. Seega ei saa analoogia alusel lähtuda 29. novembri 2007. aasta kohtuotsuses *Stadtwerke Schwäbisch Hall jt vs. komisjon* (C-176/06 P, ei avaldata, EU:C:2007:730) tuletatud kohtupraktikast.
- 46 Kolmandaks, mis puudutab komisjoni soovi põhistada kohtuistungil oma väidet 14. aprilli 2005. aasta kohtuotsusega *Gaki-Kakouri vs. Euroopa Kohus* (C-243/04 P, ei avaldata, EU:C:2005:238), mille punktides 33 ja 34 analüüsis Euroopa Kohus väidet, et Üldkohus on rikkunud oma kodukorra artikli 48 lõiget 1 hilise tõendusmaterjali esitamise, siis selles osas piisab kui märkida, et nimetatud kohtuasjas taotleti selle väitega Üldkohtu otsuse tühistamist Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 esimese lõigu tähenduses, milleks käesolevas asjas on otsus kohtuasja sisulise lahendamise kohta.
- 47 Ent see ei ole käesolevas asjas komisjoni esitatud vastuapellatsioonkaebuse ese. Nagu komisjon ise sõnaselgelt selles kaebuses välja tõi, palub ta tühistada mitte vaidlustatud kohtuotsuse, millega lahendatakse vaidlus sisuliselt, vaid üksnes otsuse, millega Üldkohus tunnistas vastuvõetavaks menetluse astumise avalduse, mis ei ole „lahend“ artikli 56 esimese lõigu tähenduses.

- 48 Neljandaks väidab komisjon, et esimeses kohtuastmes menetlusse astumise avalduse vastuvõtmine toob kaasa ka autonoomse õigusemõju, mis kahjustab apellatsiooniasemes tema menetlusõigusi. Nimelt saaks menetlusse astuja oma väidetega laiendada Üldkohtu menetluse eset, nii et Euroopa Kohtul tuleks apellatsiooniasemes ja Üldkohtul vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise korral uue otsuse tegemisel analüüsida täiendavaid argumente. Lisaks oleks Üldkohtul väljaspool Euroopa Kohtu mis tahes kontrolli võimalik välja töötada kohtupraktika, mis ei vasta Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 40 sätestatud tingimustele. Nii saaks ka menetlusse astuja, kelle avaldus rahuldatakse seda sätet rikkudes, esitada Üldkohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse.
- 49 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et vastupidi komisjoni väitele ei saa menetluse astumise avalduse rahuldamine mingil juhul tuua kaasa Üldkohtu menetluses oleva vaidluse eseme laiendamist.
- 50 Nimelt ei või menetlusosaline, kellel on lubatud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 neljanda lõigu alusel Üldkohtus läbivaatamisel olevas kohtuasjas menetlusse astuda, siiski poolte nõuete ja väidetega piiritletud hagi eset muuta. Sellest tulenevalt on vastuvõetavad ainult need menetlusse astuja argumentid, mis paigutuvad nõuete ja väidetega kindlaks määratud raamistikku (vt eelkõige 10. novembri 2016. aasta kohtuotsus DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon, C-449/14 P, EU:C:2016:848, punkt 114, ning 25. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu (CMR-15), C-687/15, EU:C:2017:803, punkt 23). Menetlusse astujal ei ole õigust tugineda uutele väidetele, mis erinevad hageja esitatud väidetest (10. novembri 2016. aasta otsus kohtuasjas DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon, C-449/14 P, EU:C:2016:848, punkt 121).
- 51 Seejärel, kuivõrd komisjon väidab oma argumentidega, et menetlusse astumise avalduse rahuldamine võib mõjutada tema õigust tõhusale õiguskaitsele, siis tuleb välja tuua, et liidu õigus, eriti Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 47 koostoimes selle artiklis 18 ja artikli 19 lõikes 2 sätestatud tagatistega, ei nõua kaheastmelise kohtumenetluse olemasolu. Ainsana on asjakohane see, kas kohtuastmele on hagi esitatud. Tõhusa kohtuliku kaitse põhimõte annab isikule õiguse kohtusse pöörduda, mitte aga õigust mitmeastmelisele kohtumenetlusele (vt eelkõige 28. juuli 2011. aasta kohtuotsus Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, punkt 69; 30. mai 2013. aasta kohtuotsus F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punkt 44, ja 19. juuni 2018. aasta kohtuotsus Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, punkt 57).
- 52 Käesolevas asjas ei ole vaidlustatud seda, et komisjon sai Üldkohtus menetlusse astumise avalduse vastuvõetavuse kohta märkusi esitada, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigus sätestatud nõudeid.
- 53 Lisaks tuleb rõhutada, et kui Üldkohtus on hageja esitatud tühistamishagi tunnistanud vastuvõetavaks, on komisjonil õigus apellatsioonimenetluse raames vastu vaielda väidetele, mida menetlusse astuja on esitanud hageja nõuete toetuseks ja mida Üldkohus on asjakohasel juhul pidanud põhjendatuks.
- 54 Lõpuks, vastab tõele, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 teine lõik annab menetlusosalisele, kellel on lubatud Üldkohtus menetlusse astuda ja kes ei ole liikmesriik või Euroopa Liidu institutsioon, „poolte“ staatuse, et esitada Euroopa Kohtule apellatsioonkaebust, ning et ta võib sellena esitada vaidlustatud otsuse õiguspärasuse kahtluse alla seadmiseks mis tahes väiteid. Samuti tuleneb sellest sättest, et Üldkohtus menetlusse astujal, keda loetakse „poolteks“ selles kohtus ja mitte „menetlusse astujaks“, on õigus esitada Euroopa Kohtu kodukorra artikli 172 alusel vastus, kui apellatsioonkaebuse on esitanud teine pool (vt 11. veebruari 1999. aasta kohtuotsus Antillean Rice Mills jt vs. komisjon, C-390/95 P, EU:C:1999:66, punktid 20–22).
- 55 Siiski tuleb märkida, et iga isik võib Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu alusel apellatsioonimenetlusse astuda, kui ta suudab põhjendada oma huvi Euroopa Kohtu menetluses oleva vaidluse lahendamise vastu. Vastavalt põhikirja artikli 56 teisele lõigule võib Üldkohtus menetlusse astuja esitada apellatsioonkaebuse ainult juhul, kui ta tõendab, et Üldkohtu otsus on teda otseselt

mõjutanud. Kokkuvõttes on igal juhul kõigil apellatsioonimenetluse pooltel, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 53, õigus vaielda vastu väidetele ja argumentidele, mille on esitanud selles menetluses osalev Üldkohtus menetlusse astunud isik.

56 Seetõttu tuleb komisjoni vastuapellatsioonkaebus vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Põhiapellatsioonkaebus

57 Apellant, keda toetab Freistaat Sachsen, tugineb apellatsioonkaebuse põhjendamiseks kahele väitele. Esimese väite kohaselt on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 3. Teise väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 288, määruse nr 800/2008 artiklit 3, artikli 13 lõiget 1 ja diskrimineerimiskeelu põhimõtet.

Esimene väide

58 Esimese väite kohaselt, mis on jagatud neljaks osaks, väidab apellant, et Üldkohus on rikkunud ELTL artikli 107 lõiget 3, kuna leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 145–149, et kõnealune abi ei olnud vajalik ainuüksi põhjusel, et selle summa ületas abistatavas piirkonnas tehtava investeeringu puhaskulude ja mõnes muus piirkonnas tehtava investeeringu puhaskulude vahet, ilma et ta oleks kontrollinud, kas see abi põhjustas konkurentsimoonutust, rikkudes seeläbi 2009. aasta teatise punkti 33.

Esimese väite esimene ja kolmas osa

– Poolte argumentid

59 Esimese väite esimeses osas heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane tugines eeldusele, et mis tahes abi, mis ei ole vajalik abistatavas piirkonnas tehtava investeeringu ja mõnes teises piirkonnas tehtava investeeringu kulude vahe kompenseerimiseks, põhjustab konkurentsi moonutamist.

60 Selline eeldus on aga vastuolus ELTL artikliga 107, sest abi hindamine selle sätte põhjal nõuab ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses konkurentsi moonutamise ohu analüüsi, vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c abi tagajärgede kindlaksmääramist antud juhtumi asjaoludel, samuti abi negatiivse ja positiivse mõju kaalumist. Seepärast peab komisjon määratlema asjaomase turu ja tegema kindlaks hageja seisukoha selle kohta.

61 Esimese väite teises osas väidab apellant, et vaidlustatud kohtuotsus ei ole Euroopa Kohtu praktikaga kooskõlas.

62 Nimelt tuleneb kohtupraktikast, eelkõige 30. aprilli 2009. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Itaalia ja Wam (C-494/06 P, EU:C:2009:272) punktist 57, et komisjon peab uurima, kas abi võis mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ja kahjustada konkurentsi, andes vaidlusaluses otsuses asjakohast teavet abi eeldatava mõju kohta.

63 Lisaks otsustas Euroopa Kohus 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse Kotnik jt (C-526/14, EU:C:2016:570) punktis 41, et teatise vastuvõtmine ei vabasta komisjoni ELTL artikli 107 lõike 3 kohaldamisel kohustusest uurida konkreetseid asjaolusid.

64 Lõpuks tuleneb 6. septembri 2017. aasta kohtuotsusest Intel vs. komisjon (C-413/14 P, EU:C:2017:632), et kuna riigiabi eeskirjad on osa EL toimimise lepingus ette nähtud konkurentsieeskirjadest, ei ole abi mõju hindamisest loobumine ELTL artikli 107 kohaldamise kontekstis kohane, olgugi et niisugune hindamine on nõutav ELTL artiklite 101 ja 102 kohaldamisel.

- 65 Esimese väite kolmandas osas heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane on rikkunud õigusnormi, kuna ei otsustanud, et komisjon jättis ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametliku uurimismenetluse raames kasutamata oma uurimisvolitused selleks, et kõrvaldada ebakindlus, mis on seotud asjaomase turu määratlemisega ja tema seisukohaga selle suhtes, hoolimata sellest, et need asjaolud juba üksi põhjendasid sellise menetluse algatamist.
- 66 Ent 2009. aasta teatisest selgub, et komisjonil tuleb määratleda asjaomased turud ja selles ulatuses, milles võimalikke olulisi turuosi käsitatakse konkurentsimoontuse indikaatorina, tuleb neid põhjalikumal uurimisel hinnata süvitsi.
- 67 Kui komisjon oleks kõnealusel juhul asjaomased turud ja turuosad asjakohaselt määratlenud, oleks ta leidnud, et kaubandust ei oleks saanud mõjutada määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses, ega oleks pidanud vajalikuks abi suurust vähendada.
- 68 Komisjon leiab, et esimese väite kolm esimest osa on vastuvõetamatud, väites sisuliselt, et need kujutavad endast uusi väiteid või ei vasta Euroopa Kohtu kodukorra nõuetele. Igal juhul leiab komisjon, et esimese väite need osad ei ole põhjendatud.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

- 69 Mis puudutab esimese väite kolme esimese osa vastuvõetavust, siis kõigepealt tuleb märkida, et Euroopa Kohtu kodukorra artikli 170 lõige 1 näeb ette, et apellatsioonkaebuses ei või muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset. Euroopa Kohtu pädevus apellatsioonimenetluses on piiratud Üldkohtus arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega. Pool ei saa seega esitada esimest korda Euroopa Kohtus väidet, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus, kuna see võimaldaks tal Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus, kellel on apellatsioonimenetluses piiratud pädevus (vt selle kohta eelkõige 17. septembri 2015. aasta kohtuotsus *Total vs. komisjon*, C-597/13 P, EU:C:2015:613, punkt 22, ning 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus *Comunidad Autónoma de Galicia ja Retegal vs. komisjon*, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, punkt 88).
- 70 Kõnesolevas asjas aga heidab komisjon hagejale põhjendamatu ette seda, et viimane tõstatas oma esimese väite kolme esimese osa põhjendamiseks ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumise esimest korda alles käesoleva apellatsioonimenetluse staadiumis. Isegi kui hageja viitab esimese väite selle osa põhjendamiseks esitatud väidetes sellele sättele, tuleb nentida, et hageja heidab nendes väidetes Üldkohtule ühemõtteliselt ette, et viimane on rikkunud mitte nimetatud sätet, vaid ELTL artikli 107 lõiget 3, kuna Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuses andnud abi kokkusobivuse analüüsimisel sellele väära hinnangu.
- 71 Teiseks tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleneb ELTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d, et apellatsioonkaebuses tuleb näidata täpselt selle kohtuotsuse kritiseeritavad osad, mille tühistamist nõutakse, ning seda nõuet konkreetselt toetavad õiguslikud argumentid. Sellega seoses on kodukorra artikli 169 lõikes 2 nõutud, et õigusväidetes ja -argumentides näidataks täpselt, millised Üldkohtu lahendi põhjenduse punktid vaidlustatakse (20. septembri 2016. aasta kohtuotsus *Mallis jt vs. komisjon ja EKP*, C-105/15 P–C-109/15 P, EU:C:2016:702, punktid 33 ja 34 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 72 Käesoleval juhul väidab komisjon vääral, et esimese väite esimene ja kolmas osa ei vasta nende nõuetele. Nimelt nähtub hageja poolt esimese väite selle osa põhjendamiseks esitatud väidetest selgelt, et viimane heidab Üldkohtule ette – viidates sõnaselgelt vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 145–149 –, et Üldkohus on rikkunud õigusnormi, kuna jättis kõnealuse abi kokkusobivuse hindamisel esiteks analüüsimata, kas see võis tekitada asjaomasel turul konkurentsimoontusi, ja teiseks jättis määratlemata asjaomase turu ning tema enda seisukoha selle suhtes.

- 73 Lõpuks, mis puudutab kolmandaks komisjoni väidet, et esimese väite teine osa on vastuvõetamatu, kuna see põhineb ELTL artikli 107 lõike 3 rikkumisel, siis tuleb tõdeda, et selle institutsiooni esitatud väited, mille kohaselt heidetakse hagejale ette tuginemist „sisuliselt vastuvõetamatule väitele“, ei võimalda hoomata põhjust, miks see osa peaks olema vastuvõetamatu.
- 74 Sellest tulenevalt on esimese väite kolm osa vastuvõetavad.
- 75 Mis puudutab esimese väite selle osa põhjendatust, siis tuleb märkida, et nende etteheidete analüüsimisel, mille hageja esitas seoses ulatuslikele investeerimisprojektidele antava piirkondliku abi kokkusobivusega vastavalt ELTL artikli 107 lõikele 3, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 83–142, mida ei ole käesoleva apellatsioonkaebusega vaidlustatud, kõigepealt seda, et kõnealuse abi, mis ulatus 49 miljoni euroni, ergutav mõju ja proportsionaalsus oli vastavalt 2009. aasta teatise punktidele 21, 22 ja 25 võrdne Münchenis (Saksamaa) tehtud investeeringu puhaskulude ja Leipzigiisse tehtud investeeringu puhaskulude vahega, mis antud juhul, nagu nähtub eelkõige selle kohtuotsuse punktides 119 ja 131, oli 17 miljonit eurot.
- 76 Peale selle lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 143–150 tagasi hageja etteheited selle kohta, et komisjon ei analüüsinud konkurentsimoontonutuse olemasolu. Sellega seoses leidis Üldkohus nimetatud kohtuotsuse punktides 145 ja 146, et kuna kõnealuse abi proportsionaalsus ei olnud 2009. aasta teatise punkti 33 kohaselt tõendatud osas, mis ületab 17 miljonit eurot, võis komisjon eeldada võimalikust konkurentsimoontonutusest tulenevat selle abi negatiivset mõju. Üldkohus leidis kõnealuse kohtuotsuse punktides 147–149, et seda hinnangut toetavad eelkõige kõnealuse teatise punktid 7 ja 52, mis tema arvates näitasid, et komisjon pidi kõnealuses teatises osutatud abi positiivset ja negatiivset mõju kaaluma üksnes siis, kui ta oli teinud kindlaks, et abi oli vajalik investeeringu tegemiseks asjaomases piirkonnas. Üldkohus järeldas sellest, et käesoleval juhul ei ole komisjon kohustatud tegema asjaomase turu tegeliku olukorra majandusanalüüsi.
- 77 Sisuliselt soovib hageja oma esimese väite kolme esimese osa põhjendamiseks esitatud argumentidega seada kahtluse alla viimati nimetatud hinnangud, heites Üldkohtule ette, et viimane leidis, et kõnealune abi ei vasta proportsionaalsuse nõudele, nagu on ette nähtud 2009. aasta teatise punktis 33, üksnes seetõttu, et abisumma ületas abistatavas piirkonnas tehtava investeeringu puhaskulude ja mõnes teises piirkonnas tehtava investeeringu puhaskulude vahe, ilma et abi positiivsete ja negatiivsete mõjude kaalumise tulemusel oleks tõendatud, et abi tekitab asjaomasel turul konkurentsimoontonutusi.
- 78 Tuleb sedastada, et nende argumentidega ei vaidle hageja vastu 2009. aasta teatise kehtivusele EL toimimise lepingu eeskirjade mõttes, mille hulgas on eelkõige artikli 107 lõige 3. Eriti tuleb märkida, et hageja ei soovi käesoleva apellatsioonkaebusega seada kahtluse alla vaidlustatud kohtuotsuse punktis 96 Üldkohtu otsust lükata vastuvõetamatuse tõttu tagasi väited, mille ta oli esitanud esimeses kohtuastmes.
- 79 Selle raames tuleb käesoleva väite analüüsimiseks märkida, et abimeetmete siseturuga kokkusobivuse hindamine vastavalt ELTL artikli 107 lõikele 3 kuulub komisjoni – kelle tegevus allub liidu kohtute kontrollile – ainupädevusse (19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 37 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 80 Selleks on komisjonil ulatuslik kaalutusõigus, mille teostamise käigus tuleb anda keerukaid majanduslikke ja sotsiaalseid hinnanguid (19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 38 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 81 Selle kaalutusõiguse teostamiseks võib komisjon kehtestada suuniseid, et kindlaks määrata kriteeriumid, mille alusel ta kavatab hinnata, kas liikmesriikide plaanitavad abimeetmed on siseturuga kooskõlas (19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 39).

- 82 Sellega, et ta võtab vastu selliseid käitumisreegleid ja annab nende avaldamisega teada, et ta kavatses neid edaspidi nendega hõlmatud juhtumitele kohaldada, piirab komisjon oma kaalutusõigust ega saa neist reeglitest põhimõtteliselt kõrvale kalduda ilma, et tema suhtes olenevalt olukorrast rakendataks sanktsioone selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 40 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 83 Ent nagu taotleja õigesti märgib, ei saa komisjon käitumisreeglite kehtestamise kaudu loobuda ELTL artikli 107 lõikes 3 talle antud kaalutusõiguse teostamisest. Seega ei vabasta 2009. aasta teatise vastuvõtmine komisjoni kohustusest hinnata konkreetseid erandlikke asjaolusid, millele liikmesriik mingis kindlas juhtumis viitab, et taotleda ELTL artikli 107 lõike 3 vahetut kohaldamist (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 41 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 84 Käesoleval juhul, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 60 märkis, ei väitnud ei taotleja ega ka Freistaat Sachsen, et Saksamaa Liitvabariik on viidanud konkreetsetele asjaoludele, mis põhjendavad ELTL artikli 107 lõike 3 vahetut kohaldamist juhtumi asjaolude suhtes.
- 85 Käesoleva apellatsioonkaebuse raames ei ole aga vaidlustatud seda, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 83–142 õigesti, et kõnealune abi ei vastanud, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 75, proportsionaalsuse nõudele selliselt, nagu see oli esitatud 2009. aasta teatise punktis 33, seetõttu, et abi summa ületas Münchenis tehtava investeeringu puhaskulude ja Leipzigis tehtava investeeringu puhaskulude vahet, mis lisaks oli võrdne sellise abi summaga, mis oli kõnealuse teatise punktide 21, 22 ja 25 kohaselt tunnistatud ergutava mõjuna vajalikuks. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 118 ja 145 märkis, oli selle kohtuotsuse punktis 29 välja toodud, et „selleks, et regionaalabi oleks proportsionaalne, peab abi suurus ja osatähtsus piirduma minimaalsega, mis on vajalik selleks, et investeerimisprojekt viidaks ellu abistatavas piirkonnas“.
- 86 Nendel asjaoludel tuleb tõdeda, et Üldkohus tõlgendas 2009. aasta teatise punkti 52 õigesti, kui leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 148, et komisjon ei olnud kohustatud kaaluma ühelt poolt selle abi positiivset mõju, mis nimetatud teatise punktide 11–36 kohaselt tuleneb abi ergutava mõju ja proportsionaalsuse analüüsimisest, ja teiselt poolt selle abi negatiivset mõju, mis hõlmab, nagu nähtub teatise punktide 37–51, selle hindamist, millist mõju avaldab abi asjaomasel turul konkurentsile.
- 87 2009. aasta teatise punkti 52 sõnastusest nähtub, et kui komisjon leiab, et abi ei ole vajalik investeeringute tegemise „stimuleerimiseks“ kõnealuses piirkonnas, ei pea ta kaaluma ulatuslikele investeerimisprojektidele antava regionaalabi positiivseid ja negatiivseid mõjusid.
- 88 Samas, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 85, ja nagu Üldkohus ise vaidlustatud kohtuotsuse punktides 108 ja 128 sisuliselt märkis – mida apellant apellatsioonkaebuses ei vaidlusta –, kattub abi ergutava mõjuga seotud tingimus antud juhul abi proportsionaalsusega seotud tingimusega, kuna kõnealune abisumma, mida loetakse viimati nimetatud tingimusele vastavaks, vastab täpselt summale, mis on ergutavaks mõjuks vajalik.
- 89 Peale selle, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 51 märkis, ei saa abi, mis ületab abistatavas piirkonnas tehtava investeeringu puhul vajalikku, pidada kokkusobivaks üksnes sel põhjusel, et see ei avalda konkurentsile negatiivset mõju.
- 90 Seega, kuna Üldkohus leidis, et kõnealune abi ei vasta proportsionaalsuse nõudele, nagu see on esitatud 2009. aasta teatise punktis 33, võis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 146 sellest järeldada, et komisjon võis vastavalt teatise punktile 52 nimetatud teatises esitatud tingimuste põhjal kõnealuse abi kokkusobivuse analüüsimisel eeldada, et see moonutab konkurentsi asjaomasel turul.

- 91 Sellest järeldub, et samadel põhjustel ei olnud komisjonil vaja kõnealuse abi samadel tingimustel kokkusobivuse hindamiseks määratleda ka asjaomast turgu. Seega ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 149, et sellise hinnangu andmiseks ei ole komisjon kohustatud määrama kindlaks, milline on hageja positsioon kõnealusel turul.
- 92 Tuleb täpsustada, et vastupidi hageja väidetule ei tulene kuskilt eeltoodust, et komisjon oleks meetme ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses „riigiabi“ kvalifitseerimisel vabastatud kohustusest tõendada, et meede vastab kõikidele selles sättes ette nähtud tingimustele, eelkõige, et see kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi (vt eelkõige 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. World Duty Free Group jt, C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981, punkt 53).
- 93 Tuleb meenutada, et ELTL artikli 107 lõike 3 alusel riigisisese meetme kokkusobivuse analüüsimisel on igal juhul nõutav, et see meede kujutaks endast „riigiabi“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- 94 Sellest järeldub, et komisjonil tuleb siiski „riigiabi“ tuvastamiseks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses analüüsida, kas kõnealune meede võib moonutada konkurentsi, andes vaidlusaluses otsuses asjakohast teavet abi eeldatava mõju kohta (30. aprilli 2009. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia ja Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, punkt 57).
- 95 Siiski tuleb meeles pidada, et selle väite põhjendamiseks ei viita apellant, nagu on sedastatud käesoleva kohtuotsuse punktis 70, oma apellatsioonkaebuse teisele väitele ega ühelegi väitele ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumise kohta.
- 96 Järelikult tuleb esimese väite kolm esimest osa põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Esimese väite neljas osa

– Poolte argumendid

- 97 Apellant väidab esimese väite neljandas osas, et Üldkohus moonutas fakte ja tõendeid, pidades 17 miljoni euro suurust abisummat investeerimisotsuse tegemiseks piisavaks. Tõepoolest, sellist summat ei olnud apellandi otsustusprotsessis ette nähtud, sest otsus piirkonna valiku kohta tehti ligikaudu 50 miljoni euro suuruse abi andmise tõttu.
- 98 Komisjon leiab, et esimese väite neljas osa on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 99 Tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab apellant, kui ta leiab, et Üldkohus on moonutanud tõendeid, ELTL artikli 256, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõigu ning Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punkti d kohaselt osutama täpselt tõenditele, mida Üldkohus on moonutanud, ning tooma välja hindamisvead, mis tema arvates on selle moonutamise põhjustanud. Lisaks, moonutamine peab toimikumaterjale arvestades olema ilmne, ilma et oleks vajalik fakte ja tõendeid uuesti hinnata (vt eelkõige 6. novembri 2018. aasta kohtuotsus Scuola Elementare Maria Montessori vs. komisjon, komisjon vs. Scuola Elementare Maria Montessori ja komisjon vs. Ferracci, C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, punkt 86).
- 100 Ent käesoleva juhtumi puhul tuleb sedastada, et apellant heidab apellatsioonkaebuses Üldkohtule ette üksnes seda, et viimane on moonutanud fakte, kuna leidis, et 17 miljoni euro suurune abi oli piisav, et julgustada teda kõnealust investeeringut tegema, nimetamata vaidlustatud kohtuotsuse neid punkte,

millega ta ei nõustu – rikkudes sellega käesoleva kohtuotsuse punktis 71 esitatud nõudeid –, ja toomata välja põhjuseid, miks Üldkohus jõudis järeldustele, mis ilmselgelt lähevad vastuollu toimikus sisalduvate dokumentide sisuga või on andnud neile ulatuse, mida neil ilmselgelt ei ole.

- 101 Sellest järeldub, et Üldkohtu kohta tehtud etteheite, et viimane on moonutanud tõendeid, ettekäändel soovib apellant tegelikult, et Euroopa Kohus hindaks uuesti faktilisi asjaolusid ja tõendeid, et asendada sellega Üldkohtu antud hinnang, mis aga ei kuulu apellatsioonimenetluses Euroopa Kohtu pädevusse.
- 102 Esimese väite neljas osa tuleb seega vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.
- 103 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et esimene väide tuleb osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Teine väide

Poolte argumendid

- 104 Teise väitega, mis on jagatud kaheks osaks, heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane on rikkunud mitut õigusnormi, kui leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165–181, et komisjon oli õigesti piiranud kõnealuse abi summat allapoole määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist.
- 105 Apellatsioonkaebuse teise väite esimeses osas väidab apellant, et sellega on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses rikkunud ELTL artiklit 288 ning eespool viidatud määruse artiklit 3 ja artikli 13 lõiget 1.
- 106 Esiteks, mis puudutab ELTL artikli 288 rikkumist, siis heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane võimaldas komisjonil vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisega teha erandi määrusest nr 800/2008 sellisel, et kõnealuse abi kokkusobivaks tunnistamine, mis tuleneb nimetatud määruse artikli 13 lõikest 1, taandub pelgale eeldusele.
- 107 Ta väidab, et kuigi komisjon on pädev tunnistama teatatud abi siseturuga kokkusobimatuks, kui selle abi summa ületab määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnise, läheb seevastu õigusnormide hierarhiaga vastuollu see, kui nimetatud institutsioon võiks tunnistada kokkusobimatuks abi selle osa, mis ei ületa eespool nimetatud künnist. Sellega seoses on Üldkohus eiranud asjaolu, et kõnealuse määruse vastuvõtmisega andis komisjon liikmesriikidele pädevuse hinnata sellise abi kokkusobivust, mille summa ei ületa kõnealust künnist.
- 108 Määrus nr 800/2008 põhineb nimelt üldhinnangul regionaalabi positiivse mõju ja negatiivse mõju, sealhulgas selle abiga kaasnevate võimalike konkurentsimoonutuste kohta. Selline üldhinnang avaldub selle määruse artikli 6 lõikes 2 künnise määramisega tasemele, mille puhul regionaalarengu ja ühtekuuluvuse eesmärk kaalub üles võimalikud konkurentsimoonutused. Seega on nimetatud määruses siduvalt selgitatud ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga c nõutavat tasakaalu regionaalabi positiivse ja negatiivse mõju vahel.
- 109 Sellest järeldub, et määrus nr 800/2008 annab abikõlblikele ettevõtjatele õiguse sellele, et nimetatud määruse kohaselt antud abi loetakse siseturuga kokkusobivaks. Seega annab kõnealune määrus liikmesriikidele võimaluse kas teatada abist, mis ületab kõnealuses määruses sätestatud eraldi teatamise künnise, või anda abi, mis ei ületa nimetatud künnist, ilma sellest teatamata. Siiski tooks vaidlustatud kohtuotsuses Üldkohtu võetud seisukoht kaasa selle, et liikmesriik, kes teatab nimetatud künnist ületavast abist, kaotab grupierandi eelise, mis on ette nähtud määrusega nr 800/2008, jättes sellise abi komisjoni hinnata. Selline lahendus oleks vastuolus 2009. aasta teatise punkti 56 joonealuse märkusega selle kohta, et abi võib siiski anda eraldi teatamise künnisele vastavas ulatuses.

- 110 Seda tõlgendust toetavad ka määruse nr 659/1999 artikli 7 lõiked 2 ja 3, mis näevad ette, et asjaomane liikmesriik võib ametliku uurimismenetluse käigus teatatud meedet muuta. Seetõttu ei saa liikmesriiki sundida loobuma teatamisest, et saada heakskiit anda abi, mis ei ületa määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist. Viimati nimetatud määruse põhjendus 7 põhineb samuti eraldi teatamise menetluse ja grupierandi vastastikusel toimel, kuna selle põhjenduse kohaselt on komisjon eraldi teatamise menetluse raames kohustatud hindama abi nimetatud määruses sätestatud tingimuste alusel.
- 111 Seda seisukohta kinnitab ka abikavasid käsitlev kohtupraktika, mis tuleneb eelkõige 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsusest *Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon* (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59, punktid 228 ja 229), milles Üldkohus leidis, et üksikabi, mis ei ole täielikult hõlmatud asjaomase üldise abikava heakskiitmise otsusega, saab komisjon kontrollida üksnes ulatuses, milles toetus ületab kõnealuses otsuses kehtestatud ülemmäära.
- 112 Teiseks väidab apellant määruse nr 800/2008 artikli 3 ja artikli 13 lõike 1 rikkumise kohta, et nendest sätetest tuleneb, et abi, mille suurus ei ületa eraldi teatamise künnist ja mis vastab kõnealuses määruses sätestatud tingimustele, on siseturuga kokkusobiv. Sellist abi tuleks seetõttu käsitada „olemasoleva abina“ määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b tähenduses ja seetõttu ei ole sellest vaja komisjoni ELTL artikli 108 lõike 3 alusel teavitada.
- 113 Teise väite teises osas väidab apellant, et vaidlustatud kohtuotsus rikub diskrimineerimiskeelu põhimõtet, sest tema konkurentidel on õigus IZG alusel nõuda abiandmist summas, mis ei ületa määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist.
- 114 Komisjon väidab, et teine väide on vastuvõetamatu, kuna see on uus väide. Igal juhul on see väide põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 115 Oma teise väitega heidab apellant ette sisuliselt seda, et Üldkohus on ELTL artiklit 288 rikkudes eiranud liikmesriikide pädevusi, samuti rikkunud määruse nr 800/2008 artiklit 3 ja artikli 13 lõiget 1 ning diskrimineerimiskeelu põhimõtet, kuna leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165–181, et komisjonil oli õigus järeldada kõnealuse abi siseturuga kokkusobimatust abisumma selle osa puhul, mis ei ulatunud ulatuslikele investeerimisprojektidele antava regionaalabi osas nimetatud määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künniseni.
- 116 Selle väite eesmärk on niisiis välja tuua, et vaidlustatud kohtuotsus sisaldab õigusnormi rikkumisi, kuivõrd see puudutab kõnealuse abi selle osa siseturuga kokkusobivuse analüüsimist, mis ületab proportsionaalsuse nõudele, nagu see on ette nähtud 2009. aasta teatise punktis 33, vastavaks peetavat summat ehk 17 miljonit eurot, kuni eraldi teatamise künnise piirini, mis ulatub antud juhul 22,5 miljoni euroni, mida keegi pooltest ei vaidlusta.
- 117 Teise väite vastuvõetavuse osas tuleb siiski sama moodi kui komisjon sedastada, et hageja ei ole Üldkohtusse esitatud hagi põhjendamiseks sõnaselgelt tuginenud ELTL artikli 288 ning määruse nr 800/2009 artikli 3 ja artikli 13 lõike 1 rikkumisele.
- 118 Esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse sõnastusest nähtub selgelt, et hageja heitis Üldkohtu menetluses komisjonile kolmanda väitega, mis puudutas „abisumma piiramist teatamiskohustusest vabastatud summast väiksema summaga“, ette – nagu nähtub ka vaidlustatud kohtuotsuse punktides 162–163 –, et komisjon on rikkunud „määrust nr 800/2008“. Hageja väitis sellega seoses, et juhul, kui abist teatatakse, tuleks abi lugeda alati siseturuga kokkusobivaks teatamiskünnise piires, millest alates tekib teatamiskohustus, mis on sätestatud nimetatud määruses, nii et liikmesriigil peaks tingimata olema võimalik abi anda nimetatud künniseni.

- 119 Lisaks väitis hageja vastavalt hagiavalduse sõnastusele Üldkohtus, et piirates abisummat summaga, mis on väiksem künnisest, millest alates tekib teatamiskohustus, s.o 17 miljonit eurot, on komisjon rikkunud Saksamaa Liitvabariigi pädevust, mis muu hulgas „tõi kaasa „ebaseadusliku diskrimineerimise [...] võrreldes teiste abisaajatega, kes [võisid] IZG alusel saada abi 22,5 miljoni euro ulatuses, millest ei ole vaja teatada.“
- 120 Neil asjaoludel ei saa väita, et apellant esitab apellatsioonkaebuse selle väitega uue väite, rikkudes seeläbi käesoleva kohtuotsuse punktis 69 viidatud kohtupraktikat.
- 121 Sellest tuleneb, et teine väide on vastuvõetav.
- 122 Mis puudutab selle väite põhjendatust, siis tuleb märkida, et see põhineb kahekordsel eeldusel, mille kohaselt andis komisjon esiteks määruse nr 800/2008 vastuvõtmisega liikmesriikidele üle pädevuse hinnata siseturuga kokkusobivust riigiabi puhul, mille summa ei ületa nimetatud määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist, ning teiseks tunnistas sellise abi vastavalt selle määruse artiklile 3 ja artikli 13 lõikele 1 siseturuga kokkusobivaks, kui abi vastab kõikidele määruses sätestatud tingimustele, kuna selline abi on määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b tähenduses „olemasoleva abina“ heaks kiidetud.
- 123 Sellest järeldub, et kui abi ületab eraldi teatamise künnise, on komisjon ELTL artikli 108 lõike 3 kohase eraldi teatamise analüüsimise raames ELTL artikli 107 lõike 3 kohaselt ainsana pädev, et hinnata, kas abi see osa ületab kõnealust künnist. Seevastu ei või komisjon selle sätte alusel vastuvõetud lõplikus otsuses tunnistada ühisturuga kokkusobimatuks abisumma seda osa, mis on nimetatud künnisest väiksem, kuna selline otsus ei saaks määruse nr 800/2008 artiklist 3 ja artikli 13 lõikest 1 teha erandit ELTL artiklit 288 rikkumata.
- 124 Siiski tuleb tõdeda, et kahekordne eeldus, millel need väited põhinevad, on väär, kuivõrd see eirab samal ajal nii EL toimimise lepinguga loodud riigiabi kontrollisüsteemi kui ka määruse nr 800/2008 kohaldamisala.
- 125 Seoses esimese eeldusega, mis puudutab komisjoni ja liikmesriikide vastavaid volitusi riigiabi kontrolli valdkonnas, tuleb märkida – nagu ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 165 märkis –, et EL toimimise lepinguga riigiabi valdkonnas kehtestatud kontrollisüsteemi raames on liikmesriigid esiteks kohustatud komisjonile teatama igast meetmest, millega nad kavatsevad kehtestada või muuta abi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, ja teiseks vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 3 mitte seda meetet rakendada seni, kuni nimetatud institutsioon on meetme suhtes teinud lõpliku otsuse (vt eelkõige 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 126 Asjaomase liikmesriigi kohustus teatada komisjonile mis tahes uuest abist on täpsustatud määruse nr 659/1999 artiklis 2 (21. juuli 2016. aasta otsus kohtuasjas Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, punkt 32).
- 127 Kuid nagu ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 167–169 märkis, on nõukogul vastavalt ELTL artiklile 109 lubatud anda asjakohaseid määrusi ELTL artiklite 107 ja 108 kohaldamiseks ning eelkõige määrata tingimused, mille puhul kehtib ELTL artikli 108 lõige 3, ja viimati nimetatud sättes ette nähtud menetlusest vabastatud abi liigid. Lisaks võib komisjon ELTL artikli 108 lõike 4 kohaselt võtta vastu määrusi seoses riigiabi liikidega, mille kohta nõukogu on vastavalt ELTL artiklile 109 kindlaks määranud, et need võib ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud menetlusest vabastada. Nii võeti EÜ asutamislepingu artikli 94 (hiljem EÜ artikkel 89, nüüd ELTL artikkel 109) alusel vastu nõukogu 7. mai 1998. aasta määrus (EÜ) nr 994/98, milles käsitletakse [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (ELT 1998, L 142, lk 1; ELT

eriväljaanne 08/01, lk 312), mille alusel seejärel võeti vastu määrus nr 800/2008 (vt eelkõige 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punktid 57 ja 58 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 128 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 170 välja tõi, tuleneb sellest, et hoolimata asjaolust, et iga meetmega, millega kavatsetakse kehtestada või muuta uut abi, kaasneb eelnev teatamiskohustus, mida kohaldatakse liikmesriikidele aluslepingute alusel ja mis kujutab endast riigiabi valdkonnas kehtestatud kontrollisüsteemi ühte põhielementi, võib liikmesriik juhul, kui tema võetud abimeede vastab määruses nr 800/2008 ette nähtud asjakohastele tingimustele, tugineda teatamiskohustusest vabastamise võimalusele, mis on ette nähtud selle määruse artiklis 3. Ümberpöörduvalt nähtub sama määruse põhjendusest 7, et riigiabi suhtes, mis ei kuulu määruse reguleerimisalasse, jääb ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustus kehtima (vt eelkõige 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 129 Käesoleval juhul ei ole vaidlust selles, et kõnealune abi ületab määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud asjakohase eraldi teatamise künnise ning et seega vaid sel põhjusel on niisuguse abi puhul, mis ei kuulu selle määruse kohaldamisalasse, välistatud eraldi teatamise kohustusest vabastamine, mis on ette nähtud eelkõige selle määruse artiklis 3 ja artikli 13 lõikes 1 (vt analoogia alusel 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt vs. komisjon, C-459/10 P, ei avaldata, EU:C:2011:515, punkt 30).
- 130 Sellest tulenevalt oli asjaomane liikmesriik vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 3 kohustatud käesoleva juhtumi puhul sellest abist komisjonile eraldi teatama, millega seoses on pealegi teada, et Saksamaa Liitvabariik seda tegi.
- 131 Nimetatud sätte kohaselt ei ole võimalik seda abi rakendada seni, kuni komisjon ei ole määruse nr 659/1999 artikli 7 alusel teinud selle kohta lõplikku otsust.
- 132 Mis puudutab niisuguse abi siseturuga kokkusobivuse hindamist ELTL artikli 107 lõike 3 alusel, siis tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kuulub niisugune hinnang, nagu on sedastatud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 79, Euroopa Liidu kohtute kontrolli all tegutseva komisjoni ainupädevusse.
- 133 Vastupidi hageja väidetule ei andnud komisjon määruse nr 800/2008 vastuvõtmisega liikmesriikidele üle pädevust selles määruses märgitud abi osas, mille summa ei ületa selle määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist.
- 134 Esiteks, nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktis 100, kuna see pädevus on liidu esmase õigusega ELTL artiklitega 107 ja 108 antud üksnes komisjonile, ei saa viimane määruse vastuvõtmisega sellest erandit teha isegi konkreetse abiliigi puhul.
- 135 Teiseks tuleb märkida, et komisjon on määrusega nr 800/2008 sisuliselt *ex ante* teostanud talle ELTL artikli 107 lõikega 3 antud pädevust mis tahes abi suhtes, mis vastab määruses ette nähtud kriteeriumidele (vt selle kohta 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punkt 65).
- 136 Sel eesmärgil on määruse nr 800/2008 põhjendustes 2–4 välja toodud üldised kokkusobivuse kriteeriumid, mis on koostatud ELTL artiklite 107 ja 108 rakendamisel saadud komisjoni kogemuse põhjal. Kui need kriteeriumid on täidetud, on kõnealune abi muu hulgas vastavalt kõnealuse määruse artiklile 3 ja artikli 13 lõikele 1 siseturuga kokkusobiv ELTL artikli 107 lõike 3 tähenduses ning selle suhtes ei kohaldata ELTL artikli 108 lõike 3 kohast teavitamiskohustust.

- 137 Samas, kui abitaotlus on esitatud liikmesriigi pädevale asutusele määruse nr 800/2008 alusel, kontrollib üksnes see asutus kõiki talle esitatud asjaolusid arvesse võttes, kas taotletav abi vastab kõigile selles määruses sätestatud asjakohastele tingimustele (vt selle kohta 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punktid 66 ja 93).
- 138 Ent nagu Euroopa Kohus on juba sedastanud, siis üksnes juhul, kui liikmesriigi võetud abimeede vastab määruses nr 800/2008 ette nähtud asjakohastele tingimustele, vabastatakse liikmesriik teatamiskohustusest. Ümberpöörduvalt tähendab see, et kui selle määruse alusel on antud abi, kuigi selle kohaldamiseks seatud tingimused ei olnud täidetud, on abi andmisel rikutud teatamiskohustust ja seetõttu tuleb abi pidada ebaseaduslikuks (5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punkt 99).
- 139 Euroopa Kohtu praktika järgi on sellises olukorras nii liikmesriikide kohtute kui ka liikmesriikide haldusorganite kohustus tagada, et ELTL artikli 108 lõike 3 viimase lause rikkumise suhtes rakendatakse kõik tagajärjed seoses rakendusaktide kehtivuse ja seda sätet rikkudes antud abi tagasinõudmisega (vt selle kohta 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punktid 89–92, 100 ja 130).
- 140 Lisaks on komisjoni ülesanne vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 10 lõikele 1 analüüsida kas omal algatusel või huvitatud poole esitatud kaebuse alusel ELTL artiklite 107 ja 108 põhjal sellist abi, mida on antud määrust nr 800/2008 rikkudes (5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punkt 114).
- 141 Nimelt, kuigi komisjonil on lubatud vastu võtta grupierandi määrusi, et tagada konkurentsieeskirjade tõhus järelevalve riigiabi valdkonnas ja lihtsustada haldamist, ei või need määrused kuidagi nõrgestada tema kontrollipädevust selles valdkonnas (vt selle kohta 21. juuli 2016. aasta kohtuotsus Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, punkt 38, ja 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punkt 60).
- 142 Sellest järeldub, et määruse nr 800/2008 vastuvõtmisega ei andnud komisjon liikmesriigi asutustele mingit lõplikku otsustusõigust teatamiskohustusest vabastamise ulatuse osas ning seega osas, mis puudutab selle määrusega sätestatud nende tingimuste hindamist, mille täitmisest sõltub sellise vabastuse saamine. Need asutused on samal tasandil kui potentsiaalsed abisaajad ja peavad tagama, et nende otsused on kõnealuse määrusega kooskõlas (vt selle kohta 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punktid 101 ja 102).
- 143 Seega, kui liikmesriigi asutus annab abi määrust nr 800/2008 ekslikult kohaldades, eirab ta nii selle määruse sätteid kui ka ELTL artikli 108 lõiget 3 (5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punkt 103).
- 144 Üldkohus ei ole niisiis rikkunud õigusnormi, kui otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 177, et juhul, kui liikmesriik leiab, et abi vastab määruses nr 800/2008 sätestatud tingimustele, võib paremal juhul eeldada, et see on siseturuga kokkusobiv. Kooskõlas käesoleva kohtuotsuse punktides 139 ja 140 viidatud kohtupraktikaga saab sellise abi vastavust nendele tingimustele vaidlustada nii liikmesriigi kohtus või ametiasutuses kui ka komisjonis.
- 145 Sellega seoses tuleb lisaks märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on välistatud see, et liikmesriigi asutus on tekitanud abi suhtes, mida on antud määrust nr 800/2008 ekslikult kohaldades, õiguspärase ootuse, et see abi on seaduslik. Kuna komisjonil on vastavalt ELTL artiklile 108 kohustus riigiabi kontrollida, siis esiteks võivad abi saavad ettevõtjad üldjuhul toetuda õiguspärasele ootusele abi seaduslikkuse suhtes ainult siis, kui abi andmisel on järgitud selles artiklis ette nähtud menetlust (5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punkt 98 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 146 Sellest järeldub, et määrus nr 800/2008 ei mõjuta komisjoni ainupädevust hinnata kõnealuse määruse kohaselt antud abi kokkusobivust ELTL artikli 107 lõike 3 alusel. Seega on komisjon ainus, kellel on õigus tunnistada selline abi nimetatud sätte alusel siseturuga kokkusobivaks, olenemata sellest, kas abisumma ületab kõnealuse määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud individuaalse teatamise piirmäära või mitte.
- 147 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 122 viidatud teist eeldust, mis käsitleb määruse nr 800/2008 ulatust ja mille kohaselt tunnistas komisjon selle määruse vastuvõtmisega riigiabi, mille summa ei ületa nimetatud määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist, siseturuga kokkusobivaks, kui abi vastab kõikidele nimetatud määruses ette nähtud tingimustele, siis kuna selline abi on heaks kiidetud kui „olemasolev abi“ määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b tähenduses, tuleb siiski märkida, et määruse nr 800/2008 artikli 3 ja artikli 13 lõige 1 näevad ette, et abi, mis vastab selles määruses sätestatud tingimustele, „on kokkusobiv“ siseturuga ELTL artikli 107 lõike 3 tähenduses.
- 148 See aga ei tähenda, erinevalt sellest, mida väidab hageja, et niisugust abi tuleb käsitada kui „olemasolevat abi“ määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b alapunkti ii tähenduses „heakskiidetuna“. Selle sätte kohaselt peab abikava või individuaalne abi, selleks et seda saaks niisugusena käsitada, olema selline kava või abi, mille on heaks kiitnud „komisjon või nõukogu“.
- 149 Ent liikmesriigi poolt määruse nr 800/2008 alusel antud abi ei saa siiski pidada komisjoni poolt heaks kiidetud abiks. Nagu käesoleva kohtuotsuse punktides 137–142 nähtub, on liikmesriigi pädevad asutused need, kes uurivad, kas selle määruse alusel antud abi vastab konkreetsel juhul kõnealuses määruses sätestatud tingimustele, ilma et neil endil oleks samas lõplik otsustusõigus abi siseturuga kokkusobivuse hindamisel.
- 150 Peale selle ei anna määrus nr 800/2008 oma olemust arvestades sellist konkreetset hinnangut konkreetse abikava või individuaalse abi kokkusobivuse kohta selles ette nähtud tingimustest lähtudes, kuna niisugune määrus piirdub – nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 136 – ELTL artiklite 107 ja 108 kohaldamisel komisjoni omandatud kogemuste põhjal teatavate abiliikide puhul üldiste kokkusobivuse kriteeriumide sätestamisega.
- 151 Seega, kui liikmesriik leiab, et abi vastab määrusega nr 800/2008 sätestatud tingimustele, ei saa seda abi pelgalt nimetatud asjaolu tõttu pidada komisjoni poolt heaks kiidetuks kui siseturuga kokkusobiv abi (vt selle kohta 21. juuli 2016. aasta kohtuotsus Dilly’s Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, punkt 50).
- 152 Üksnes komisjoni poolt ELTL artikli 107 lõike 3 alusel vastu võetud otsus nagu eelkõige määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 3 kohaselt võetud otsus, millega konkreetselt hinnatakse seda abi, võib endast kujutada niisugust heakskiitu.
- 153 Sellest järeldub, nagu ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 176, 179 ja 180 õigesti leidis, et liikmesriigi poolt määruse nr 800/2008 alusel antud abi ei saa pelgalt asjaolu tõttu, et see vastab kõikidele nimetatud määrusega kehtestatud tingimustele, pidada komisjoni poolt heaks kiidetud olemasolevaks abiks.
- 154 Seega ja veelgi enam ei saa ainuüksi asjaolu – erinevalt sellest, mida väidab hageja –, et abisumma ulatub määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künniseni, anda õigust abile niisuguses summas.
- 155 Esiteks, lisaks asjaolule, et sellist abi ei saa mingil juhul, pidades silmas määruse nr 800/2008 ulatust, käsitada komisjoni poolt heaks kiidetud olemasoleva abina, on tingimus, mille kohaselt ei või abisumma ületada kõnealust künnist, kuigi see on üks nendest tingimustest, mis peab olema täidetud selleks, et abi oleks teatamiskohustusest vabastatud ja siseturuga kokkusobiv vastavalt kõnealuse

määruse artiklile 3 ja artikli 13 lõikele 1, puhtalt menetluslik selles mõttes, et abisumma, mis vastab sellele künnisele, ei peegelda kuidagi ELTL artikli 107 lõike 3 kohaselt antud komisjoni hinnangut abi kokkusobivuse kohta siseturuga, eelkõige selle abi vajalikkuse küsimuse osas.

- 156 Määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnis tuleneb nimelt aritmeetilisest arvutusest, mis põhineb maksimaalsel abisummal, mida 100 miljoni euro suuruste abikõlblike kuludega investering võib saada, kui kohaldatakse heakskiidetud regionaalabi kaardis suurettevõtete jaoks ette nähtud abi andmise ajal kehtivat standardset abikünnist, mis vastas kooskõlas regionaalabi suunistega aastateks 2007–2013 antud juhul Leipzigi piirkonna puhul abi andmise ülemmäärale kuni 30% (vt regionaalabi suunised aastateks 2007–2013 – regionaalabi kaart: Saksamaa (EÜT 2006, C 295, lk 6)).
- 157 Teiseks peab investeringuks ette nähtud regionaalabi vastavalt määruse nr 800/2008 artiklile 3 ja artikli 13 lõikele 1 vastama kõikidele kõnealuses määruses sätestatud sisulistele tingimustele, eelkõige abi ergutava mõju tingimusele, mis on sätestatud selle määruse artikli 8 lõike 3 punktis e, mille kohaselt nimetatud määruse alusel suurettevõtetele antaval abil arvatakse olevat ergutav mõju, kui liikmesriik on enne asjaomase üksikabi andmist kontrollinud, et abisaaja koostatud dokumentatsioonist lähtudes ei oleks abi puudumisel projekti asjaomases abistatavas piirkonnas sellisel kujul teostatud.
- 158 Sellest järeldub, et abi, mille summa ei ületa määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist, ei saa mitte üksnes võrdsustada komisjoni poolt heaks kiidetud olemasoleva abiga, vaid lisaks ei saa seda vastavalt kõnealuse määruse artiklile 3 ja artikli 13 lõikele 1 pidada ka siseturuga kokkusobivaks enne, kui see vastab kõikidele nimetatud määrusega kehtestatud sisulistele tingimustele, eelkõige et selle summa vastaks määruse artikli 8 lõike 3 punktis e sätestatud ergutava mõju tingimusele.
- 159 Järelikult abi, mille summa ületab määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnise ja mis, nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 128 juba märgitud, ei kuulu selle määruse kohaldamisalasse, mistõttu tuleb sellest ELTL artikli 108 lõike 3 alusel komisjonile teatada, ei saa pidada abiks, mis on nimetatud määrusega heaks kiidetud selles osas, mis ei ületa nimetatud künnist, ja seda eriti siis, kui ei ole tõendatud, et see abisumma osa vastab kõikidele selle määrusega kehtestatud sisulistele tingimustele, eelkõige abi ergutava mõjuga seotud tingimusele.
- 160 Eeltoodust järeldub, et Üldkohus ei ole rikkunud ühtki õigusnormi, kui leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 173, 176 ja 181, et abi, mille summa ületab määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist, tuleb ELTL artikli 107 lõike 3 kohaselt hinnata individuaalse hindamise raames kogu selle summa ulatuses, sealhulgas selle osa ulatuses, mis ei ületa kõnealust künnist, kui „uut abi“ määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti c tähenduses.
- 161 Neil asjaoludel tuleb kõnealuse abi kokkusobivust siseturuga kogu abisumma puhul hinnata eraldi teatamise raames ELTL artikli 108 lõike 3 alusel nii määrusega nr 800/2008 ette nähtud sisuliste tingimuste – nagu on täpsustatud selle määruse põhjenduses 7 – kui ka suunistes ja komisjoni vastu võetud raamistikes määratletud kriteeriumide põhjal. Seevastu, nagu juba nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 155 ja 156, ei ole kõnealuse määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnis selles osas oluline (vt analoogia alusel 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt vs. komisjon, C-459/10 P, ei avaldata, EU:C:2011:515, punktid 30 ja 31).
- 162 Järelikult ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 173, et kõnealuse abi kokkusobivust siseturuga ELTL artikli 107 lõike 3 põhjal tuleb hinnata eelkõige 2009. aasta teatises sätestatud nõudeid arvestades.

- 163 Ent nagu juba esimese väite analüüsimisel on sedastatud, ei ole vaidlustatud seda, et Üldkohus otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 119 ja 131 õigesti, et kõnealune abi, selleks et see oleks nimetatud teatise punktides 21, 22, 25 ja 33 ette nähtud ergutava mõju ja proportsionaalsuse nõuetega kooskõlas, ei või ületada 17 miljonit eurot.
- 164 Vastab tõele, nagu hageja kohtistungil välja tõi, et määrusega nr 800/2008 kehtestatud sisulisi kriteeriume tuleb – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 161 märgitud kohtupraktikast – samuti arvesse võtta selleks, et hinnata abi kokkusobivust siseturuga ETL artikli 108 lõike 3 alusel toimuva eraldi teatamise raames. Nimelt, kui liikmesriik teatab komisjonile abikavast, mis on nende määruses nr 800/2008 sätestatud reeglitega kooskõlas, on komisjon põhimõtteliselt kohustatud selle abikava heaks kiitma (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt, C-526/14, EU:C:2016:570*, punkt 43).
- 165 Ent vastupidi sellele, mida nõuab hageja, ei saa abimeetme siseturuga kokkusobivuse hindamine mingil juhul varieeruda selle põhjal, kas niisugune hindamine toimus nimetatud määrusega või viidatud teatise kehtestatud tingimuste järgi, kuna vastasel juhul rikuks see ETL artikli 107 lõiget 3, mis on nii määruse nr 800/2008 kui ka 2009. aasta teatise õiguslik alus. Eelkõige on väärt hageja seisukoht, et tal on õigus saada nimetatud määruse alusel suurem abisumma kui see, mille komisjon on vaidlustatud otsuses heaks kiitnud eraldi teatamise raames.
- 166 Euroopa Kohtu praktikast ETL artikli 107 lõike 3 kohta tuleneb, et investeringuks ette nähtud regionaalabi peab selleks, et see oleks siseturuga kokkusobiv, olema selle investeringu tegemiseks vajalik ja seega saavutama selles sättes ette nähtud eesmärgid (vt selle kohta 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt vs. komisjon, C-459/10 P*, ei avaldata, punkt 33; 13. juuni 2013. aasta kohtuotsus *HGA jt vs. komisjon, C-630/11 P–C-633/11 P, EU:C:2013:387*, punktid 104 ja 105, ning 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt, C-526/14, EU:C:2016:570*, punkt 49).
- 167 Seega vastavad 2009. aasta teatise punktides 21, 22, 25 ja 33 ette nähtud abi ergutava mõju ja proportsionaalsuse nõuded ETL artikli 107 lõike 3 kohaselt sisuliselt määruse nr 800/2008 artikli 8 lõike 3 punktis e sätestatud ergutava mõju tingimusele, mille kohaselt sõltub selle määruse artikli 13 lõikes 1 nimetatud suurettevõtjatele antavale regionaalabile samas määruses ette nähtud vabastuse kohaldamine – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 157 – tingimusest, et oleks tõendatud, et ilma kõnealuse abita ei oleks asjaomases abistatavas piirkonnas projekti teostatud.
- 168 Sellest järeldub, nagu ka komisjon vastas kohtuistungil Euroopa Kohtu küsimusele, et vajalik abisumma, mida komisjoni pidas 2009. aasta teatise põhjal analüüsitud eraldi teatamise raames siseturuga kokkusobivaks, nagu käesolevas kohtuasjas, on identne abisummaga, mida peetakse kooskõlas olevaks määruse nr 800/2008 sätetega.
- 169 Igal juhul tuleb antud juhtumi puhul sedastada, et kuigi Üldkohus hindas abi ergutavat mõju ja proportsionaalsust, lähtudes peamiselt 2009. aasta teatise kirjeldatud nõuetest, arvestades nende üksikasjalikumad olemust, viitas ta ka sellekohase hindamise raames otsesõnu – nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 80, mida apellant ei ole apellatsioonkaebuses vaidlustanud – määruse nr 800/2008 artikli 8 lõike 3 punktile e, mis käsitleb abi ergutavat mõju.
- 170 Kuivõrd apellant väitis kohtuistungil selle kohta, et viidatud sätte kohaldamine on antud juhul nimetatud artikli lõikega 4 välistatud, kuna kõnealune abi on „maksumeede“ selle lõike tähenduses, siis piisab, kui täheldada, et see väide, millega soovitakse apellatsiooniasemes esimest korda vaidlustada vaidlustatud kohtuotsuse punkti 80, on mitte üksnes käesoleva kohtuotsuse punktis 69 viidatud kohtupraktika kohaselt vastuvõetamatu, vaid lisaks sellele ka täiesti alusetu, kuna ilmselgelt ei ole kõnealune abi maksumeede. Lisaks sellele ei ole hageja kordagi väitnud ja veelgi vähem tõendanud, et vastavalt määruse nr 800/2008 artikli 8 lõike 4 punktile a oli tal õigus saada kõnealust abi IZG alusel, ilma et pädevatel asutustel oleks rahastatavate investeringute osas vähimigi hindamispädevus.

- 171 Järelikult on väär apellandi väide, et kõnealune abi, kui seda oleks piiratud summaga, mis ei ületa määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 ette nähtud eraldi teatamise künnist, oleks võinud olla teatamiskohustusest vabastatud vastavalt selle määruse artiklile 3 ja artikli 13 lõikele 1, olgugi et see summa ületab investeringu tegemiseks vajalikku.
- 172 Üldkohus ei ole seega vaidlustatud kohtuotsuses rikkunud õigusnormi, kui nõustus selle otsuse punktis 179 komisjoni hinnanguga, et kõnealuse abi saab tunnistada siseturuga kokkusobivaks ELTL artikli 107 lõike 3 kohaselt alles siis, kui see ei ületa Münchenisse tehtud investeringu puhaskulude ja Leipzigisse tehtud investeringu puhaskulude vahega võrdset summat, kuna see vahe kujutab endast summat, mis on vajalik investeringu tegemiseks abistatavas piirkonnas.
- 173 Neid kaalutlusi ei lükka ümber, nagu ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 179 õigesti leidis, 2009. aasta teatise punkti 56 joonealune märkus, mille kohaselt liikmesriik „jätab endale võimaluse anda sellist abi kuni tasemeni, mis vastab maksimaalselt lubatavale summale, mida 100 miljoni euro suuruste abikõlblike kuludega investering võib kohaldatavate eeskirjade alusel saada“. Selle valiku õigus puudutab vastavalt nimetatud joonealuse märkuse sõnastusele üksnes abi, mida antakse „olemasoleva regionaalabi kava alusel“. Ent nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 147–153, siis kõnealuse abi puhul see nii ei ole.
- 174 Lisaks ei saa apellant samadel põhjustel tugineda diskrimineerimiskeelu põhimõttele põhjusel, et tema konkurentidel on õigus saada abi, ilma et sellest tuleks ELTL artikli 108 lõike 3 alusel teatada komisjonile, mille summa ei ületa määruse nr 800/2008 artikli 6 lõikes 2 sätestatud eraldi teatamise künnist. See väide põhineb taas ebaõigel eeldusel, et abi sellises summas kujutab endast komisjoni poolt heaks kiidetud olemasolevat abi. Lisaks põhineb see väide vääral seisukohal, et niisugune abi vastab tingimata kõikidele muudele kõnealuses määruses sätestatud sisulistele tingimustele, sealhulgas abi ergutava mõju tingimusele.
- 175 Samuti tuleneb sellest, et apellanti, erinevalt sellest, mida ta ise väidab, ei ole koheldud erinevalt seetõttu, et asjaomane liikmesriik otsustas ELTL artikli 108 lõike 3 alusel teavitada kõnealusest abist komisjoni.
- 176 Pigem vastupidi, kuna komisjon oli abi selles osas, mis loeti 2009. aasta teatises ette nähtud abi ergutava mõju ja proportsionaalsuse nõuetele vastavaks, vaidlusaluses otsuses heaks kiitnud, kujutas see abi endast selles ulatuses olemasolevat abi, ehkki kui liikmesriigi asutus oleks ekslikult kohaldanud määrust nr 800/2008, oleks niisugune abi sellest teatamata jätmisel liigitatud uueks abiks, mida on antud ELTL artikli 108 lõiget 3 rikkudes, ja seega ebaseaduslikuks abiks, millele laienevad käesoleva kohtuotsuse punktides 139 ja 140 märgitud tagajärjed.
- 177 Kõigist eespool toodud põhjendustest tulenevalt tuleb teine väide kahes osas põhjendamatusena tõttu tagasi lükata.
- 178 Sellest tulenevalt tuleb põhiapellatsioonkaebus jätta tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

- 179 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 180 Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellant on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb põhiapellatsioonkaebusega seotud komisjoni kohtukulud välja mõista apellandilt ning jätta viimase kohtukulud tema enda kanda.

181 Vastavalt kõnealuse kodukorra artikli 184 lõikele 4 tuleb põhiapellatsioonkaebusega seotud Freistaat Sachseni kohtukulud jätta tema enda kanda.

182 Kuna komisjoni vastuapellatsioonkaebus on osutunud edutuks ning apellant ja Freistaat Sachsen on nõudnud komisjonilt kohtukulude hüvitamist, tuleb vastuapellatsioonkaebusega seotud apellandi ja Freistaat Sachseni kohtukulud välja mõista komisjonilt ning jätta viimase kohtukulud tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

- 1. Jätta põhiapellatsioonkaebus ja vastuapellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Jätta põhiapellatsioonkaebusega seotud Bayerische Motoren Werke AG kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**
- 3. Jätta põhiapellatsioonkaebusega seotud Freistaat Sachseni kohtukulud tema enda kanda.**
- 4. Jätta vastuapellatsioonkaebusega seotud Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Bayerische Motoren Werke AG ja Freistaat Sachseni kohtukulud.**

Allkirjad